

Prima:

HRVATSKA NARODNA BANKA
Trg hrvatskih velikana 3
10 000 ZAGREB

Zagreb, 16.11.2015.

PREDMET: PRIJAVA NEZAKONITOSTI U PRIMJENI ZID ZPK 2015
PODNOŠITELJ: UDRUGA FRANAK, Zagreb, Avenija M. Držića 81b
PRIJAVLJENI: SOCIETE GENERALE-SPLITSKA BANKA d.d., OIB 69326397242 ,
Ruđera Boškovića 16

PRIJAVA NEZAKONITOSTI U PRIMJENI ZID ZPK 2015

NEZAKONITE ODREDBE NACRTA ANEKSA UGOVORA

Nakon što u korisnici kredita od strane SOCIETE GENERALE-SPLITSKA BANKA d.d., zaprimili dokumentaciju u sklopu primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (dalje ZID ZPK 2015) ovim putem podnosimo prijavu uočenih nezakonitosti u Nacrtu Aneksa Ugovora o kreditu (dalje Nacrt)

MJERODAVNO PRAVO

u ovom slučaju predstavljaju sljedeće odredbe Zakona o obveznim odnosima, Zakona o zaštiti potrošača i ZID ZPK 2015, koje glase:

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POTROŠAČKOM KREDITIRANJU

Predmet konverzije

Članak 19.a

(1) Ovom glavom uređuju se **obveze vjerovnika i potrošača**:

- u postupku konverzije kredita denominiranih u CHF u kredite denominirane u EUR,

- u postupku konverzije kredita denominiranih u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredite denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR

...

Načelo konverzije kredita

Članak 19.b

Konverzija kredita denominiranog u CHF u kredit denominiran u EUR i kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR **podrazumijeva konverziju kredita radi promjene valute, odnosno valutne klauzule** u kojoj je denominiran i provodi se na način da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj potrošača s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

Način izračuna konverzije kredita

Članak 19.c

(1) Konverzija kredita podrazumijeva konverziju radi promjene valute odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i izračunava se na način da se:

6. ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka manji od ukupnog iznosa obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka, namiri vjerovniku od strane potrošača sukladno sporazumu vjerovnika i potrošača, a obveze po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR nastave ispunjavati od strane potrošača,

7. iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR utvrđuje na dan 30. rujna 2015., kao razlika novog otplatnog plana utvrđenog sukladno točki 3. ovoga stavka i uplaćenih iznosa utvrđenih sukladno točki 4. ovoga stavka, pri čemu iznos preplate utvrđen u točki 5. ovoga stavka ne umanjuje iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR, a manje uplaćeni iznos utvrđen u točki 6. ovoga stavka namiruje se sukladno sporazumu vjerovnika i potrošača,...

Informiranje

Članak 19.d

(1) Za potrebe provjere izračuna konverzije vjerovnik je **dužan izraditi kalkulator** na temelju kojeg je izračunata konverzija, koji uključuje detaljan pregled izračuna svih elemenata izračuna konverzije utvrđene u članku 19.c ovoga Zakona, te ga **učiniti dostupnim svakom pojedinom potrošaču** preko svojih mrežnih stranica, a kojem će potrošač pristupiti preko svog **osobnog identifikacijskog broja**.

(2) Za potrebe provjere izračuna konverzije vjerovnik je dužan potrošaču **omogućiti pristup povijesnom pregledu općih uvjeta kreditiranja, povijesnom pregledu odluka o kamatnim stopama, povijesnom pregledu dnevnih tečajeva** primjenjivih na kredite denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR koje je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u CHF i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u CHF te na kredite denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR.

(3) Prije objave kalkulatora iz stavka 1. ovoga članka na mrežnoj stranici vjerovnik je dužan pribaviti mišljenje ovlaštenog revizora ili sudskog vještaka da je kalkulator izrađen u skladu s načinom izračuna

propisanim člankom 19.c ovoga Zakona te takvo mišljenje objaviti na svojim mrežnim stranicama u roku od 45 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Konverzija kredita

Članak 19.e

(9) Ako potrošač prihvati izračun konverzije kredita, **vjerovnik neće tražiti dodatne instrumente osiguranja plaćanja**, u odnosu na ugovorene, **niti postavljati dodatne uvjete potrošaču kojima bi se derogirala njegova druga prava**.

ZAKON O OBVEZNIM ODNOSIMA

Uvjeti i njihov učinak

Članak 297.

- (1) Ugovor je **sklopljen pod uvjetom ako nastanak ili prestanak njegovih učinaka zavisi od buduće i neizvjesne činjenice**.
- (2) Ako je sklopljen pod odgodnim uvjetom pa se uvjetu udovolji, učinci ugovora nastaju od trenutka njegova sklapanja, osim ako iz zakona, naravi posla ili volje strana ne proistječe što drugo.
- (3) Ako je sklopljen pod raskidnim uvjetom, učinci ugovora prestaju kad se uvjetu udovolji.
- (4) Uzima se da je uvjet ispunjen ako njegovo ispunjenje, protivno načelu savjesnosti i poštenja, spriječi strana na čiji je teret određen, odnosno da nije ispunjen ako njegovo ispunjenje, protivno načelu savjesnosti i poštenja, prouzroči strana u čiju je korist određen.

Nedopušten ili nemoguć uvjet

Članak 298.

- (1) **Ništetan je ugovor** u kojem je postavljen odgodni ili **raskidni uvjet protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva**.
- (2) Ugovor sklopljen pod nemogućim odgodnim uvjetom ništetan je, a nemoguć raskidni uvjet smatra se nepostojećim.

Ništetnost pojedinih odredaba

Članak 296.

- (1) Ništetne su odredbe općih uvjeta ugovora koje, **suprotno načelu savjesnosti i poštenja**, prouzroče očiglednu neravnopravnost u pravima i obvezama strana **na štetu suugovaratelja** sastavljača ili ugrožavaju postizanje svrhe sklopljenog ugovora, čak i ako su opći uvjeti koji ih sadrže odobreni od nadležnog tijela.
- (2) Prilikom ocjene ništetnosti određene odredbe općih uvjeta ugovora uzimaju se u obzir sve okolnosti prije i u vrijeme sklapanja ugovora, pravna narav ugovora, vrsta robe ili usluge koja je objekt činidbe, ostale odredbe ugovora kao i odredbe drugog ugovora s kojim je ta odredba općih uvjeta ugovorapovezana.
- (3) Odredba stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se na one odredbe općih uvjeta ugovora čiji je sadržaj preuzet iz važećih propisa ili se prije sklapanja ugovora o njima pojedinačno pregovaralo, a druga je strana pritom mogla utjecati na njihov sadržaj te na odredbe o predmetu i cijeni ugovora ako su jasne, razumljive i lako uočljive.

Ništetnost

Članak 322.

(1) Ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, **prisilnim propisima** ili moralu društva ništetan je, osim ako ciljpovrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljediciu ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo....

Djelomična ništetnost

Članak 324.

(1) Ništetnost neke odredbe ugovora ne povlači ništetnost ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen.

(2) Ali će ugovor ostati valjan čak i ako je ništetna odredba bila uvjet ili odlučujuća pobuda ugovora u slučaju kad je **ništetnost ustanovljena upravo da bi ugovor bio oslobođen te odredbe i vrijedio bez nje.**

ZAKON O ZAŠTITI POTROŠAČA

Pojam nepoštene ugovorne odredbe

Članak 49.

(1) Ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, **suprotno načelu savjesnosti i poštenja**, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

(2) Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca.

(3) Ako se pojedinačno pregovaralo o pojedinim aspektima neke ugovorne odredbe, odnosno o pojedinoj ugovornoj odredbi, a cjelokupna ocjena ugovora ukazuje na to da je riječ o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca, to neće utjecati na mogućnost da se ostale odredbe toga ugovora ocijene nepoštenima....

Okolnosti koje se uzimaju u obzir prilikom ocjene ugovora

Članak 51.

Prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena uzimat će se u obzir priroda proizvoda ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, s obzirom na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor.

Posljedice nepoštenosti ugovorne odredbe

Članak 55.

(1) **Nepoštena ugovorna odredba je ništetna.**

(2) Ništetnost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništetnost i samog ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe.

ČINJENICE I OKONOSTI SLUČAJA

1. Prijavljena SOCIETE GENERALE-SPLITSKA BANKA d.d. postupila je protivno odredbi čl. 19.e st.1. ZID ZPK 2015 i to na način da potrošačima nije u roku 45 dana dostavila izračun konverzije **zajedno s prijedlogom** novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu.

Uvidom u dokument DODATAK br. UGOVORA O KREDITU br. , te popratnu dokumentaciju sasvim je jasno da dostavljeni dokument nije Prijedlog ugovora kako to regulira Zakon o obveznim odnosima. Štoviše, i sam prijavljeni u dokumentaciji navodi kako će Dodatak ugovoru (Aneks) biti zaključen tek naknadno. ZOO jasno definira što je prijedlog ugovora, odnosno ponuda:

ZAKON O OBVEZNIM ODNOSIMA

Članak 253.

(1) **Ponuda je prijedlog za sklapanje ugovora učinjen određenoj osobi koji sadrži sve bitne sastojke ugovora.**

(2) Ako su ugovorne strane nakon postignute suglasnosti o bitnim sastojcima ugovora ostavile neke sporedne točke za kasnije, ugovor se smatra sklopljenim, a sporedne točke, ako ugovaratelji ne postignu suglasnost o njima, utvrdit će sud vodeći računa o vođenim pregovorima, utvrđenoj praksi između ugovaratelja i običajima

Da se ne radi o Prijedlogu ugovora, odnosno ponudi za sklapanje ugovora, sasvim je jasno već površnim uvidom u isti pošto ovaj dokument ne sadrži niti osnovne bitne elemente ugovora: ne sadrži imena stranaka, broj ugovora, datum, iznose kredita, a ne sadrži niti bitne elemente konverzije propisane glavom IV.a na način da nema niti iznosa utvrđene glavnice, simulirane glavnice, preplate itd. pa potrošač sve i da želi zaključiti Dodatak ugovora to ne može jer naprosto nema što potpisati niti prihvatiti u pogledu dodatka.

Zakonodavac je u čl. 19.d bio sasvim jasan te adresatu ove norme, banci nije dao na dispoziciju da samostalno odlučuje što će poslati potrošaču a kamoli da mu šalje nekakav „Nacrt“. Slanjem praznog nacрта u kojem su svi bitni elementi navedeni kao XXX banka je prekršila Zakon za što je zapriječena kazna i to **čl. 26.a st.1 točkom 13.** koji navodi:

»Članak 26.a

(1) Novčanom kaznom od **80.000,00 do 200.000,00** kn kaznit će se vjerovnik iz članka 2. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona:

- ako potrošaču i/ili osobama od kojih je zahtijevao ili imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze **ne dostavi u propisanom roku i na propisan način** izračun konverzije **zajedno s prijedlogom novog ili izmijenjenog ugovora** o kreditu sukladno članku 19.e stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona,

2. Također, protivno čl. 19.d st. 1. ZID ZPK 2015, kažnjivom sukladno čl. 26.a st.1 točka 11., Splitska banka d.d. **nije u zakonskom roku od 45 dana učinila dostupnim kalkulator** svakom pojedinom potrošaču. Naime, pristup kalkulatoru moguć je jedino upisom podataka korisničkog imena (OIB-a) i PIN broja, no **PIN broj bio je sadržan u pošiljci koja nije prispjela u roku od 45 dana pa time kalkulator u roku od 45 dana nije bio dostupan.** Kalkulator je bio dostupan tek od dana 16.11.2015. kada su potrošači istom mogli pristupiti

što je van roka od 45 dana, a za što je po ugovoru predviđena novčana kazna u rasponu 80.000,00 – 200.000,00 kn, sve sukladno čl. 26.a st. 1. točka 11.

Dokaz: Uvid u pristup kalkulatoru na mrežnim stranicama Splitske banke d.d.
Dokumentacija Splitske banke d.d. o konverziji – u prilogu

3. Sukladno ZID ZPK 2015 čl. 19.a, 19.b i 19.c predmet uređenja svih odredaba ZID ZPK 2015 je uređenje **obveza vjerovnika i potrošačau postupku konverzije**, odnosno konverzija kredita u **smislu promjene valute, odnosno valutne klauzule**. Osnovni ugovor se mijenja samo u smislu načina **ispunjenja obveze u pogledu valutne klauzule** te je to jedini predmet te osnovna svrha i cilj Zakona.

Sve van ovog predmeta uređenja niti smije niti može biti sadržaj Aneksa ugovora kojim bi se realizirala primjena ovog Zakona, što je uostalom i precizirano kroz cijeli Zakon, a i čl. 19.e. st. 9. Zakona.

U tom smislu u Nacrtu su sporne i nezakonite sljedeće odredbe:

1. Sporna je cijela glava Nacrta kojima se mijenjaju odredbe o SREDSTVIMA OSIGURANJA i to točke A.1. kojom se založnom vjerovniku nameće obveza dostave vlasničkog lista te čl. B.1. i to na način da je suprotna odredbama ZID ZPK 2015 pošto Podnositelj prijave drži da je ovakvo **ponovno dostavljanje Izjava o suglasnosti zapljene te Zadužnice** kao i navođenje izjava dužnika, sudužnika i jamaca zapravo dodatni instrument osiguranja naplate i kao takav nezakonit, nepotreban i ništetan jer su izjave identično sadržaja već dane u Osnovnom ugovoru te je i ovo dodatni uvjet koji nije predmet konverzije.

Pogotovo je sporno navođenje jamaca kao potpisnika Aneksa ugovora.

Sukladno čl. 104. i čl. 109. ZOO-a jamstvo je akcesornog karaktera te jamac jamči za ispunjenje obveze dužnika, a opseg te obveze je identičan obvezi dužnika i nikada ne može biti veći od obveze dužnika. Dakle, u situaciji kada jamac već u Osnovnom ugovoru jamči za cijelu obvezu dužnika, sada kada se mijenja samo način njena ispunjenja Podnositelj drži da nije potrebno da jamac potpisuje Aneks ovog ugovora te da ovo potpisivanje predstavlja također dodatni instrument osiguranja, odnosno dodatni uvjet.

2. Sporna je odredba kojom se mijenja članak Ugovora koji se odnosi na **KAMATNE STOPE** i to iz razloga koji su već izrečeni u uvodu, dakle iz razloga što **ugovaranje kamatnih stopa nije predmet konverzije**. Kamatne stope predmet su konverzije samo u smislu **konvertiranja obveza u samom postupku izračuna konverzije i to sukladno čl. 19.c st. 1. i st. 1. točke 2.**, a zaključno sa danom 30.9.2015. na način da se:

„2. **umjesto početno ugovorene kamatne stope** kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF **primijeni** kamatna stopa jednaka kamatnoj stopi (po iznosu,

vrsti i razdoblju promjene) koju je **vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR** i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu, uvažavajući smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF,“

Dakle, primjena kamatne stope u Euro kreditima je samo drugi korak u izračunu konverzije kako bi se utvrdila preostala neotplaćena glavnice u Euru, a sukladno čl. 19.c st. 1. točki 7. Banka sukladno ZID ZPK 2015 nema ovlaštenje s korisnikom kredita na nedospjelu glavnicu ugovarati kamatnu stopu kroz konverziju jer to nije propisano niti jednom odredbom tog zakona.

Sukladno iznijetom, odredba kojom bi potrošač i banka ugovarali kamatnu stopu za ubuduće predstavlja dodatni uvjet koji nije predviđen konverzijom te je prema tome nezakonit i ništetan sukladno čl. čl. 19.e st. 9. ZID ZPK 2015. Rečenom odredbom se derogiraju prava potrošača zajamčena Zakonom o potrošačkom kreditiranju konkretno čl. 11.a kojom je potrošaču omogućeno da s bankom ugovori maržu i parametar (LIBOR, EURIBOR, NRS itd.) ali **to ugovaranje nije i ne može biti predmet konverzije** već eventualno zasebnog dogovora potrošača i banke. Naime, notorna je činjenica da banke ni sa korisnicima Euro kredita nisu ugovarale maržu i parametar pa je nejasno zašto bi to uopće bio predmet konverzije, uzimajući u obzir temeljno načelo konverzije: potpuno izjednačavanje položaja potrošača korisnika kredita s valutnom klauzulom u CHF, s onim u valutnoj klauzuli Euro.

U odredbama o kamatnim stopama mora stajati samo kao informacija:

„Banka obavještava Korisnika kredita da je u predmetnom Ugovoru dana 30.9.2015. samostalno odredila fiksnu maržu banke, definirala parametar i kvalitativno i kvantitativno razraditi uzročno-posljedične veze kretanja parametra i utjecaja tih kretanja na visinu promjenjive kamatne stope.“

4. Predlaže se **hitno istražiti postupanje Banke i nalaz revizora Ernst & Young d.o.o.** Naime, revizija konverzije nije izrađena sukladno čl. 19.c i 19. d ZID ZPK 2015 jer se revizor u postupku konverzije ogradio od „potpunosti i točnosti ulaznih podataka“ pa se postavlja pitanje što je revizor uopće utvrdio. Ovakvim postupanjem Banke povrijeđena je odredba 19. d zakona te obveza provođenja konverzije sukladno svim koracima iz čl. 19.c, a što je kažnjivo temeljem odredbe čl. 26.a st. 1. točka 12 te propisana novčana kazna u rasponu 80.000,00 – 200.000,00 kn.

Slijedom svega iznesenog Podnositelj prijave traži od Ministarstva Financija RH i HNB-ada pokrenu postupak nadzora u smislu utvrđenja nezakonitosti u poslovanju Banke i nezakonitosti u primjeni Zakona o potrošačkom kreditiranju te da se prijavljenoj

SOCIETE GENERALE-SPLITSKA BANKA d.d.,u konačnici izreknu najstrože propisane kazne.

Udruga Franak